

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad.. f 12.

Francoper post. n 14.

DIGERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel

behalve 35 cents zegel

(Verschijnende driemaal in de week, Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

De openbare discussie over de troonrede.

Het heeft een algemeen gejubel veroorzaakt in en buiten de kamer, dat het adres ten antwoord op de troonrede in het openbaar is behandeld geworden. Het was als of men eene buitrijke zegepraal had behaald! — Is dat zóó? —

Openbaarheid is noodzakelijk. De handelingen van 's volks vertegenwoordigers mogen nooit verborgen worden achter de schermen van een geheim comité. En het lid der kamer die, uit welke beweegreden dan ook, den sluijer des geheims over de beraadslagingen durft inroepen, geeft een bewijs, dat hij zijne roeping miskent. Wij hebben met leedwezen gezien, dat oppositie-leden dit jaar deelgenooten waren van hen, die noodig hebben zich te verbergen voor het oog van het volk.

Maar het is niet alleen over de openbaarheid dat men zich verheugt; het is vooral om het wijdloopige der beraadslagingen over het adres. Men wil daarvan eene soort van inquisitie maken, om de handelingen, of liever de beginselen der regering theoretisch te beoordeelen, en des noods te veroordeelen. Is dat nuttig?

Wij gelooven neen. — Het is eene naäping van Frankrijk, waar men gewoon is veel tijd te verliezen aan debatten zonder nut en zonder ander doel, dan om een ministerie omver te dringen, en zich zelve in zijne plaats te stellen. Bij meest alle die lange beraadslagingen, worden de zaken slechts in schijn behandeld; het zijn personen waartegen men strijd voert. *Où tot de la poudre je m'y mette*; ziedaar wat op den bodem ligt van meest alle die adres-debatten der Fransche gedeputeerden.

In België en in Engeland heeft men het, en zeer te roep, anders begrepen. Daar verheest men geen tijd aan theoretische bespiegelingen.

Het adres wordt kort afgehandeld; en men wacht de ministers af op het terrein der zaken, die aan de orde van den dag zullen komen.

Het komt ons voor, dat deze handelswijze zeer onvolgenswaardig is. In ons land meer handelingen.

Welk nut is er bij ons te trekken uit eene theoretische discussie? Ons dunkt weinig.

Beginselen zijn algemeen. Indien men dezelve of flauw, of nevelachtig stelt, dan zal het zelden gebeuren of de geheele kamer, of althans de overgrootste meerderheid zal die beamen. Zal het ministerie daaruit eene gedragslijn kunnen nemen en moeten volgen? Volstrekt niet. Want bij de eerste gelegenheid de beste, dat een op die wijze gesteld en door de kamer toegestemd beginsel moet worden in toepassing gebracht, zullen de stemmen zoo ver uit elkander loopen over die toepassing, dat het onmogelijke duidelijk blijken zal, om uit eene onbestemde beraadslaging over beginselen voordeel te halen.

Men kan het overigens, met het verledene van onze kamer zien. Menigmaal reeds heeft de kamer in haar adres ernstige beginselen gesteld!

Wanneer heeft men die ernstig in toepassing zien brengen? Nog nooit. Er is ons niet één voorbeeld bekend, dat de kamer zaken behandelende niet ver is terug getreden van geuite en in het algemeen uitgedrukte verlangens. Zij is altijd terug gedeinst voor de toepassing van hetgene zij eenmaal theoretisch gesteld had.

En ziedaar, waarom wij de debatten over het adres zeer nutteloos achten.

Indien het niet mogelijk is zich over zaken te verstaan, dan is het zeer doelloos, de leden der kamer theoretisch over algemeene beginselen te laten spreken.

Als men wil weten met hoe veel belangstelling de *Staats-Courant* het groote staats-nieuws mededeelt, dan is het kurieus te zien, hoe hij daags na de verwerping van het adres door de eerste kamer, in plaats van die gewigtige tijding, een berigt mededeelt uit eene der afgelegen provinciën over *Koolzaad!!!*

GRIEKENLAND

Het ministerie heeft nog niet afgedaan met de coterie van Mavrocordato. De benoeming van Tricoupis, de schoonbroeder van dezen laatsten, tot onder-voorzitter van den senaat heeft de hoop der partij wederom verlevendigd. Hare dagbladen spannen alles in, om te betoogen dat die verkiezing niet te rekenen is van den op handen zijnden val van het ministerie Coletti. Doch die taktiek zal niet gelukken. De meerderheid van den senaat is gunstig voor het kabinet, en de verkiezing van Tricoupis heeft op verre na het staatkundig gewigt

niet, dat de oppositie daaraan wil toekennen. Wel is waar de vrienden van Mavrocordato, of beter gezegd, de door hem aangestelde senaatsleden hebben voor Tricoupis gestemd, doch hij zou het vereischt getal stemmen volstrekt niet hebben verkregen, indien niet eenige voor het ministerie Coletti gunstig gezinde senatoren, zich voor een oogenblik van de ministeriële meerderheid verwijderd hadden, niet met het doel van oppositie, maar enkel en alleen uit persoonlijke genegenheid voor Tricoupis, en omdat zij aan die benoeming niet het minste partij-belang hechtten.

Het schijnt overigens, dat de koning zelve, niet beveiligd is voor de aanvallen der oppositie. Eenige dagen voor 's konings terugkeer in de hoofdstad, stelden onderscheidene leden der kamer, door een gevoel van welvoeglijkheid gedreven, aan hunne ambtgenooten voor om eene commissie te benoemen, welke den koning met den gelukkigen Afioop *à la fin de son règne* geluk wenschen en hem de levendige sympathie der vergadering betuigen; doch de vrienden van Mavrocordato versetteden zich met hevigheid tegen dit voorstel en het gelukte hun inderdaad hetzelfde te doen verwerpen.

(Rev. pol.)

SPANJE.

Indien men het Fransche dagblad *la Presse* mag gelooven, zou de zamenzwering welke op onderscheidene punten van het schiereiland te gelykertijd moest uitbreken, te Parijs gesmeed zijn geworden door eenen gewezen Spaanschen minister (waarschijnlijk de heer Mendizabal), van wien Prim, Amettler etc. slechts de werktuigen zonden geweest zijn. De eerste dier generaals die schuldig zijne schulden bezwijkt, zou zich in gevangenschap verkocht hebben aan de *carabines* van *Don Juan*, tot wiens verjaging hij *Don Juan* gezonden heeft bijgedragen. Het is niet in hoeverre de mededeelingen van *la Presse* juist zijn; doch de waarheid is, in ieder geval, weldra aan het licht moeten komen. De justitie gaat zoowel te Madrid als te Barcelona ijverig met het onderzoek der zaak voort, en de krijgsraad die den generaal Prim moet vonnissen is waarschijnlijk op dit oogenblik reeds vergaderd. De beschuldigde heeft den generaal Schelly tot zijnen verdediger gekozen. Men verzekert dat hij bekend heeft dat de te Madrid in beslag genomen wapenen hem toebehoorden; deze daadzaak zou hem rechtstreeks wikkelen in de tegen den generaal Narvaez gericht poging tot moord.

Ook te Saragossa en Valencia was men over onlusten beducht; maar tot nog toe is er alles rustig. Men voegde er bij dat eene menigte uitgewekenen op de kusten meesten ontschepen te zelfder tijd dat Amettler over de Fransche grenzen in Spanje trok; doch de overheden, bijtijds gewaarschuwd, hebben die demonstratie weten te verhoeden.

De dagbladen van Barcelona van den 30 October melden dat er aldaar weder eenige zamenspanningen

gen hebben plaats gegrepen welke door nieuwe inhechtenisnemingen zijn gevolgd.

De kamer der afgevaardigden heeft in hare zittingen van den 25 en 30, de beraadslagingen over het adres voortgezet. Dezelve hebben niets bijzonder belangrijks opgeleverd. Alleen merken wij op dat bij de behandeling van de paragraaf in welke sprake is van Spanje's betrekkingen met de vreemde mogendheden, de raads president heeft verklaard dat hij op goede gronden geloofde dat, de met het hof van Rome aangevangen onderhandelingen eenen gewenschten uitslag zouden hebben, en dat de betrekkingen van het schiereiland met dat hof weldra zouden hersteld wezen. (Rev. polit.)

FRANKRIJK

De leening is eindelijk vastgesteld; zij zal 300 miljoen in 3 percents bedragen, en binnen acht of tien dagen ter kennis van het publiek gebracht worden. Het kabinet heeft lang gedraald alvorens dit besluit te nemen; deszelfs weifeling en onzekerheid waren zichtbaar genoeg; doch die maatregel gaat eindelijk aan het openbaar krediet deszelfs kracht en onafhankelijkheid hergeven, en men kan verzekerd zijn dat, er gedurende de tegenwoordige wetgeving geene ernstige sprake meer zal zijn van de konversie der 5 percents. (Rev. de Paris.)

— De kamers zullen niet vóór de eerste helft van december bijeengeroepen worden. De heer Guizot hoopt zoodoendeden tijd te hebben om zijne gezondheid, welke zijnen vrienden nog al bezorgdheid inboezemt, volkomen te herstellen. (Idem)

— Men heeft het gerucht verspreid dat de oud-minister Mendizabal, ernstig werd verdacht gehouden van in de jongste zamenzwering in Spanje eene rol te hebben gespeeld, en dat de Frausche politie zelfs huiszoekingen bij hem gedaan had. De heer Mendizabal heeft zich daarop naar de uitgever van het dagblad *la Presse* begeven, en hem op zijne eer verklaard dat, ofschoon hij alle veranderingen in de grondwet van 1837 onvoorwaardelijk afkeurde en veroordeelde, hij echter de deelneming welke men hem in het jongste komplot toeschreef plegtig ontkende. (Korresp.)

— Een gedeelte van het Fransche smaldeel, dat zich onder bevel van den admiraal Parseval Deschênes in de Middellandsche zee bevond, moet zich naar Napels begeven, om de prinses van Salerno af te halen, en zal den 12 dezer aldaar aankomen.

— In Frankrijk zijn thans zeventigduizend werklieden bezig met werkzaamheden, die op het aanleggen van spoorwegen betrekking hebben.

— Volgens een Engelsch dagblad zou het door den generaal Comman, aan de Kabylen nabij Dellys, geleverd gevecht veel moorddadiger geweest zijn dan de Parijsohe bladen dit hebben voorgegeven. De Franschen zouden niet minder dan 300 van de hunnen op het slagveld hebben gelaten. Het is klaarblijkelijk dat dit bericht het verlies der Franschen even zoveel overdrijft als de Fransche bladen hetzelfde verkleint hebben.

Wat hier ook van zij, de maarschalk Bugeaud, zal weldra den onspoed der Franschen hersteld hebben. Nauwelijks in het land der Kabylen aangekomen, heeft hij aan 3 of 4000 inboorlingen een gevecht geleverd en heeft hen volkomen geslagen; de Kabylen hebben die ontmoeting welke den 28 heeft plaats gehad, met veel volk verloren, terwijl het verlies der Franschen slechts acht of tien man bedraagt. (Korrespondentie)

— Men verzekert dat de heeren Meyerbeer, Mendelssohn, Liszt, Moscheles en Benediet overeengekomen zijn eenige groote concerten te Parijs, Londen en Berlijn te geven, ten voordeele der inachtneming, welke geopend is om te Brussel voor den beroemden komponist Weber een gedenksteen op te rigten.

NEDERLAND

'S BOSCH, 8 nov. Volgens berichten uit Batavia van den 21 augustus, is zijne excellentie de gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië, baron P. Merkas, overleden, en was zijn stoffelijk overblijfsel, met de aan zijnen raag verschuldigde eerbewijzen, te Soerabaya ter aarde besteld.

Volgens te 's Gravenhage ontvangen bericht, had jonkh. J. C. Reinat, vice-president van den raad van Indië; *ad interim* de tougels van het bewind opgevat.

— Naar men van goederhand verneemt, heeft Z. M. de kunstschilders N. Pieneman en J. A. Kruseman Jz., benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen leeuw.

— De commissie tot herziening van het reglement van orde der tweede kamer heeft bereids haar verslag uitgebragt.

Zij heeft, onder anderen, veranderingen in de volgende artikelen voorgesteld.

Art. 68 wordt aldus veranderd:

» De centrale afdeling regelt de volgorde, waarin de verschillende ontwerpen en voorstellen in de afdelingen worden onderzocht; zij treedt met de hoofden der departementen van algemeen bestuur in overleg, zoo dikwijls deze dit noodig oordeelen.

» Art. 70. De voorzitter der afdeling geeft aan ieder lid, die verlangt zijn gevoelen over het wets-ontwerp of voorstel mede te deelen, het woord.

» Art. 71. Het staat aan elk lid vrij om schriftelijke nota's in te leveren, die aan de commissie van rapporteurs worden medegedeeld.

» Art. 72. Na den afloop dezer overwegingen wordt een der leden tot rapporteur benoemd, op de wijze bij de artikelen 46 tot 53 voorgescreven.

» De voorzitter is hiertoe mede benoembaar.

» Art. 73. Niemand wordt te gelykertijd tot rapporteur over meer dan twee wets-ontwerpen of voorstellen benoemd, ten zij deze met elkander in verband staan.

» Art. 75. De commissie benoemt een van hare leden of den griffier tot algemeenen rapporteur, op de wijze bij artikelen 46 tot 53 voorgescreven.

» Art. 76. De commissie beraamt de punten van het algemeen verslag, en de verbeteringen, voor welke het voorstel of ontwerp van wet vatbaar geoordeeld wordt.

» Zij deelt steeds den loop van hare werkzaamheden aan den voorzitter der kamer mede, die des verkiezende, de zamenkomsten der onderscheidene commissies kan bijwonen.

» Art. 77. De commissie treedt in overleg met de hoofden der departementen van algemeen bestuur, waartoe het wets-ontwerp of voorstel behoort.

» Art. 78. Het algemeen verslag wordt vervolgens door den gekozen rapporteur ontworpen, en door de commissie vastgesteld.

» Art. 79. Het wordt eene beoordeeling van het wets-ontwerp of voorstel, en van de verbeteringen voor welke het vatbaar is geoordeeld, met aanduiding der genen waarmede de regering zich vereenigd heeft. Het eindigt met aan de vergadering de aanneming of de afwijzing van het oorspronkelijk of gewijzigd wets-ontwerp of voorstel aan te raden.

» Art. 80. Het wordt door den algemeenen rapporteur in eene openbare zitting uitgebragt en aan de leden en de regering gedrukt rondgedeeld.

De commissie ontwikkelt de veranderingen in art. 81 — Dit voorgesteld, betreffende haar systeem van wijzigingen in de wets-voordragten.

» Bij het overwegen en beoordeelen van deze laatste tien artikelen (zoo besluit de commissie),

waarin ons geheele denkbeeld is vervat, zal het U edel mogenden niet ontgaan, hoe zij bevestigende wij reeds hadden getracht meer in het breede te betoogen, dat al wat betreft onze voorstellen tot wijziging geheel verschild aan hetgeen in andere landen ten opzichte der eigenlijke amendementen plaats heeft. Elders kan men ook ten allen tijde amendementen voordragen. Hier moet men steeds vooraf de voorstellen tot wijziging schriftelijk indienen. Elders wordt elk amendement aan de beraadslaging onderworpen. Hier komen slechts die voorstellen tot wijziging in beraadslaging, waartegen de regering zich niet heeft verzet. Elders, eindelijk, wordt eerst afzonderlijk over elk artikel van het wetsontwerp gestemd, en daarna nog het geheel aan eene stemming onderworpen. Hier wordt alleen afzonderlijk over elk dier wijzigingen gestemd, welke de regering niet afkeurt, en er heeft later maar ééne stemming over het geheele wetsontwerp plaats.

» Dat deze punten van verschil hier beknoptelijk zijn herhaald, is alleen geschied met het doel, om ten slotte mogmaals in het oog te doen springen, hoe de bezwaren der eigenlijke amendementen zorgvuldig zijn vermeden en de voordeelen der aangegeven voorstellen tot wijziging zijn in de plaats gesteld.

AMSTERDAM, 6 nov. Het provinciaal gerechtshof van Noord-Holland heeft arrest, gewezen in eene zaak van geldsnoeijerij, welke het gedurende verscheidene zittingen had bezig gehouden. Vier personen zijn te dier zake schuldig verklaard en veroordeeld, als: S. van Praag, balletjes fabrikant en winkelier; tot 12 jaren, H. Pesaro, zijn knecht tot acht jaren, J. C. Citroen en A. Z. Sluiser, winkeliers, beiden tot 15 jaren tuchthuisstraf; en vooraf gegeesseld, gebrandmerkt en met den strop om den hals aan de galg vastgemaakt te zijn; vier andere beschuldigten, als: M. van Praag, zoon van S. van Praag, en drie dochters van H. Pesaro, zijn vrijgesproken. De misdadige handeling van die schijnt gedurende twee jaren op eenen vrij uitbreiden voet in het huis van van Praag, in de Taksteeg alhier gedreven te zijn, terwijl Citroen en Sluiser de benodigde gave munstukken verschaften en op andere wijzen de misdadigheid gemakkelijk maakten.

TWEDE KAMER DER STATEN GENERAAL

Zitting van 5 november

In deze zitting zijn wederom eenige verzoeken ingekomen, die aan de daartoe bestemde commissie verzonden zijn, welke verslag heeft gedaan.

Bij monde van den heer Telting, op 100 requesten, betrekking hebbende tot het voorgedragte tarief van regten op den in- en uitvoer, waarvan een aantal gedrukt aan de leden der kamer is rondgedeeld. Vier en veertig dier adressen hebben betrekking tot de belangen van den landbouw, vele daer zijn gelijkertijd. In de meeste dier requesten wordt aangedrongen, op de handhaving der beginselen van en der bepaling voorkomende in de wet van 29 December 1835. Daarbij wordt verlangd de handhaving van de bij die wet vastgestelde schaal van regten op den invoer van vreemd graan; deze adressen zijn van eene groote menigte handteekeningen voorzien. Daarentegen zijn vele petitien ingediend in eener tegenovergestelden zin. Bij deze wordt op de geheele afschaffing van wet van 1835 aangedrongen. De nadelen van de bestaande graanwet worden daarin breedvoerig uiteengezet. Zij verzoeken dat er een gematigd inkomend tarief op de graan worde gelegd. De rapporteur geeft den korten inhoud op van de menigvuldige requesten, die nopens het tarief ingekomen zijn. Hij besluit deze ter griffie weder te leggen en te uitgelangt verslag te doen drukken en rondgeven.

Bij monde van den heer Wiersma, 1° adres van verzoeken in de provincien Ge...

of Drenthe, die afschaffing verzoeken van de be-
histing op de inlandsche brandstof, den tuif, en
welke verhooging verlangen van die op de steenkolen,
op 2°, op twee adressen van J. W. Steenberg, die
verlangt, dat er middelen mogen worden ge-
vonden tot herstel der ware gereformeerde religie. —
Het eerste wordt ter griffie nedergelegd, en omtrent
het laatste stuk, dat niet tot de bemiddelingen van
de kamer behoort, wordt overgogaan tot de orde
van den dag.

Bij monde van den heer van Naamen, 13, op
een adres van A. A. Hemminga c. s. gepensioneerde
rijks-konink te Ezumazyl, ten doel hebbende
hante pensioenen maandelijks en op hunne woon-
plaats te mogen ontvangen, dat zij voor hunne
finantiële belangen wenshelijk achten; — 2°, op
een adres van Johanna Frederika Brugmans, huis-
vrouw van J. Haak, te Amsterdam, die verzoekt
dat haar man ontslagen moge worden uit eene
detentie, ter zake van eene kriminele beschuldiging,
als zijnde sedert 16 maanden in kriminele procedures
gewikkeld en in den kerker, waarvoor men zich,
doch te vergeefs, tot den prokureur-generaal bij
het hof en den minister van justitie heeft gewend, —
en 3°, op een adres van eigenaars van gronden in
de polders nabij de Willemstad en Fijnaard, die
zich beklagen over de wet van 16 november 1814
en het koninklijk besluit van juli jl. ten aanzien
van de liniën der vestingwerken; zij verzoeken in
hun eigendom gehandhaafd te worden, en betoogen
dat, wanneer zij geene behoorlijke schadevergoeding
bekomen, er inbreuk wordt gemaakt op het eigen-
domsrecht. — Omtrent de beide eersten gaat men
over tot de orde van den dag, als behoorende niet
tot de attributen der kamer; doch het laatste wordt
ter griffie nedergelegd, als een onderwerp van
algemeen belang betreffende, hoewel de beslissing
over geschillen wegens het eigendomsrecht uitsluitend
behoort tot de kennisneming der regerlijke magt.

Bij monde van den heer Strens, 10, op een adres
van J. J. Hornelster, gepensioneerde majoor te
Maastricht, die zich beklagt dat zijn pensioen
eenige vermindering heeft ondergaan; — 20, op
dat van P. de Koster, goud- en zilverhand te Rot-
terdam, die eene nieuwe wet verlangt op den waar-
borg van gouden en zilveren werken; — 30, op
een adres van C. L. Punt, in de Willemstad, die
zich beklagt over verkeerde toepassing der wet
op de personele belasting; — en 40, op een adres
van J. W. Kamerburg, houdende bedenkingen over
het onvereinbare der betrekkingen van burge-
meester ten platten lande en grutter, naar aanlei-
ding van de nieuwe ontwerpen nopens het stem-
en kiesrecht. Omtrent het eerste en derde adres gaat
men over tot de orde van den dag; doch het tweede
verzoekt in verband staal met eene wet, welke
gheele herziening noodzakelijk is en te gemoet
gezien wordt, zoo stelt de commissie voor, het
ter griffie neder te leggen en het bij afschrift te
verzenden aan den minister van finantiën, ten
einde daarop zoodanig recht te slaan, als zijne
e. v. zal vermoenen te behoren, waaraan wordt
behoort, terwijl het laatste ter griffie wordt ne-
dergelegd.

Mengelwerk.

De Napoleon des vredes.

Lodewijk Philips had zijn uitdrukkelijk voorne-
men doen kennen der koningin van Engeland een
bezoek te geven. Het voornemen was bekend, doch
de uitvoering onzeker. Otaheite en Marokko, oor-
logen en garnachten van oorlog, kibbelarijen, bij-
tenen, de openbaring daarvan is niet minder
in de openbaring van artikelen, welke als vergiffige pij-
len in Parijs en Londen heen en weder vlogen,

deden een' staat van zaken geboren worden, welke
een dusdanig bezoek voor het minst twijfelachtig
maakten; doch zoo de donkere wolken al niet gansch
verdwenen zijn, ten minste zijn zij aanmerkelijk
uit elkander gedreven.

Wij koesterden de hoop dat de twee volkeren
hun eenen tijd lang geschokt, vertrouwen in alkan-
ders goede bedoelingen, weder ten eenenmale
hersteld zullen zien en dat hun wrok, grootendeels
althans zich moge hebben gekoeld in het werpen
der massa loodert drukstaven en vellen papier —,
gewis een meer onschuldig mengsel dan looden
kogels en papiereen kartonnen. Met het door den
koning geuit verlangen, blijkt ook in verband te
staan de wijze waarop Lodewijk Philips de adres-
sen heeft ontvangen, hem toegezonden, door de
maatschappijen ter bevordering van den wereld-
vrede in Engeland en Amerika opgericht. Het ant-
woord door den koning daarop gegeven is even
grootsch als edeldenkend, den wijzen regeerder
waardig en de indruk dien hetzelve in Albion zal
maken zal de beste heraut zijn dien hij derwaarts
had kunnen zenden om zich eene hartelijke ont-
vangst voor te bereiden. Bij dit antwoord verbandt
hij zijn eigen persoon; voor het blijven bestaan van
die vredelievende staatkunde van welke iedere
natie, voortaan zonder vollogen razernij althans,
zich niet mag verwijderen. Openlijk, zonder ach-
terhoudendheid, volgt de koning dat beginsel; en
waarlijk eene verklaring als deze, in tegenwoor-
digheid der dagelijkse, onophoudelijke aanmer-
kingen der oorlogspartij in Frankrijk, mag even
stout als scherpzinnig genoemd worden. Terwijl
dus de samenloop der omstandigheden de openbare
aandacht op dien monarch vestigt, zal het welligt
niet ongepast zijn hier in het kort eenige be-
schouwingen mede te deelen ten aanzien zijner
loopbaan, stelling en staatkunde. Zijne loopbaan
is rijk aan gebeurtenissen; zijne stelling is hag-
chelijk; zijne staatkunde was tot nog toe gelukkig.

Lodewijk Philips is een man vol bekwaamheid.
Hij is een der zeer weinigen monarchen in Europa,
die naar eigen begrippen regeren, hunne eigene
staatkunde volgen, en hoewel zich van bekwame
ministers voorzien om de details te besturen,
deze echter steeds als werktuigen weten te bezigen
zonder hen tot eene magt boven den vorst te la-
ten stijgen. Zonder beproefde behendigheid, juist
oordeel en vasten moed zou hij nimmer zoo vast
hebben gezeteld op eenen troon, die gevestigd is
op de puinhoopen en wrakken van drie stelsels,
welke hij in den loop van zijn eigen leven heeft
zien verrijzen en instorten: van zijn verheven stand-
punt ziet hij terug op een gemeenebest, op een
keizerrijk op een legitiem koningschap. Het ge-
meenebest leerde hem hoe weinig levenskracht
heerachte in de woeste, onbekookte losbandigheid
welke de Franschen in bloed dronken en v r i j h e i d
noemden en, wat nog vreemder is, in dedaard hiel-
den voor het heilig wezen welke naam zij er
nutteloos aan hadden verspild. Rijk aan leering
was het gemeenebest van Frankrijk voor Lodewijk
Philips en hij maakte zich het geleerde ten nutte.
Dat gemeenebest deed zijn raders hooft vallen en
dwong hem het brood der onallingschap te eten,
en zoo als men zegt te wintren. Doch ook bij het
keizerrijk, hoewel hij in dezelfde zegenpraal niet
deelde, mogt hij tot zijn nut ter schote gaan; dit
regeringstelsel schitterde, ja, doch steunde op
geene hechte grondslagen, ten boven menschelijk
genie en boven menschelijke inspanning deden
dezelfs raderen werken, doch het genie was
koud voor de belangen der massa van het mensch-
dom en de inspanning alleen dan groot wanneer
het een verdedigingswerk gold. Zonder bezwaar
hoegenaamd werd het welzijn van allen aan de
persoonlijke verheffing van een enkel man offer
gebracht, het ware doel van alle regering en staatkunde
bleef te eenenmale miskend en het stelsel

viel met den buitengewonen man, die het had
geschapen, weinig meer nalatende dan de herin-
nering aan het bloed, en de schatten, welke pul-
teloos verspild waren, verspild zonder eenig blij-
vend nut te hebben aangebragt. Eindelijk kwam
het oude koningschap weder, met hetzelfde her-
leefde en legitimiteit en hof-etiquette en het zoo-
genaamd goddelijk recht; doch de wereld was niet
meer zoodanig als toen deze zaken leven en kracht
hadden, en heerschappij over de menschen uit-
oefenden; alles was veranderd, behalve de Bour-
bons. Niet gedwee genoeg om in tijds aanden drang
der omstandigheden toe te geven, niet behendig
genoeg om de gebeurtenissen tot hun voordeel te
doen strekken, wisten zij geen ander middel tegen
de ontevredenheid dan het geweld te bezigen; doch
toen het ongelukkige uur sloeg, waarin zij hunne
toevlugt tot het geweld moesten nemen, brak het
zwaard in hunne handen; en op nieuw stortte het
geslacht van den heiligen Lodewijk in het verderf. —
Karel X. stierf als balling buiten 's lands, door
vreemde natien voorbij gezien, door het gros van
zijne eigene vergeten.

De teugels aan de zwakke handen van den oud-
sten erfopvolger zijner dynastie ontvallen, werden
toen door Lodewijk Philips opgevat, en thans na
een tijdverloop van veertien volijverige regerings-
jaren, is hij op zijnen troon bevestigd, en regeert
zooals wij reeds boven zeiden, met wijsheid, zoo
niet steeds naar beginselen, welke Engelschen on-
voorwaardelijk zouden goedkeuren of dulden, in-
dien ze onder hen in toepassing wierden gebragt;
aldus laat hij zich door de dwalingen zijner voor-
gangers en de rampen van het voorledene voor-
lichten, om te beter zijne pogingen ter verzekering
der toekomst aan te wenden. Hetzij dan dat zijne
beproofde en diepe kennis van de wereld en de
menschen, en van de vele gebreken, welke bij
heden gevonden worden, zijn hart met eene eenigzins
ruwe schors omkleed hebben, en hem de beweegre-
denen der menschelijke handelingen niet zeer hoog
doen schatten; hetzij dat de staatkundige buitens-
porigheden van het volk, eer dat Napoleon de
laatste sprank van vrijheid onder het gewigt van
zijne krijgshaftige staatsregeling deed bukken, en
de kennis van de slechte uitwerkselen der half
zwakke, half wanhopige staatkunde van Karel X.,
hem, Lodewijk Philips een weinig te najverig en
achterdochtig, ten aanzien van vrije beginselen,
hebben gemaakt, en te vaardig in het bedwingen
van derzelver voortgang, door middel der *dwin-
gende hand*; wij moeten evenwel niet vergeten,
dat Lodewijk Philips zijne onderdanen goed kent,
en dat het gebruik hetwelk zij van de vrijheid
maakten, toen zij die verwierven, dat de natuur
naburen voordeel bracht, dat de natuurgenietel
hard te vallen wegens de overmatig ingezetel
(*regime*), moesten wij de overtuiging hebben, dat
zijn volk rijde voor de vrijheid. Een diepzinnig
schrijver heeft opgemerkt, dat hetzij de Fran-
schen op het pad der vrijheid wandelen of rennen,
zij altijd onvermijdelijk het despotismus in de ar-
men vallen.

Doch eene eigenschap is er in Lodewijk Philips
karakter, waartoe de Engelschen neen, de gansche
wereld, zich mogen verheugen. Even als alle men-
schen, wier oordeel helder en wier geest bedaard
is, laat hij zich door het schitterende spook, krijgs-
roem genaamd, niet verblinden. Ook hij aan-
schouwde het eens; ook hij hoorde eens het ijdele
schaduwbeeld; ook hij deed in den last dien het
brengt; ook hij kent het lijden en de rampen, die
het na zich sleept. En ziedaar, waarom Lodewijk
Philips is de man des vredes, welke het best
weten wat de oorlog is, zijn er nimmer
het meest op uit, om hem te vangen. Wellington
en Soult zijn de laatste der thans levende oor-
logshelden; en de kabinetten, waarop zij een
overwegenden invloed uitoefenen, gaan alle andere

voor in eene vredelievende staatkunde, waarvan beide landen, jaren achtereen, geen voorbeeld hebben gezien. De heer Thiers was en is nog een ijverig oorlogsprediker, waarschijnlijk, omdat hij den oorlog uit de boeken kent. Hij was een dagbladschrijver, is thans geleerde zoo wel als staatsman, maar al wat hem van oorlogsbedrijven bekend is, heeft hij, wij herhalen het, aan de boeken-theorie te danken.

Uit dezelfde onkunde, door ijdelheid geprikkeld is het «Jonge Frankrijk» zoo oorlogzuchtig, gereed om aan de volken den handschoen toe te werpen voor iedere zaak, hoe slechter waarschijnlijk hoe beter; en Otaheite te eenenmale nutteloos als bezitting, werd om die reden meer een' oorlog waard dan de natuurlijke grens van den Rijn. Wij Engelschen kunnen ons slechts een flauw denkbeeld vormen van den graad, tot welken de oorlogs-razerij onder de jonge lieden in Frankrijk is gestegen; aan het denkbeeld van den krijg dat van staatkundigen vooruitgang verbindende, houden zij zich overtuigd, dat de krijg althans der bestaande orde van zaken een' gevoeligen slag zou toebrengen. Of dezelve tot een' beteren of slijmeren toestand zou leiden, maakt bij hen geen punt van overweging uit.

Lodewijk Philips ziet duidelijk al het dwaze, al het onzinnige dier denkbeelden, en, gelukkig voor de wereld, bezit hij kracht en moed genoeg, den stroom te keeren in plaats van dien te volgen, en hij doet zulks met bekwaamheid. Terwijl hij de staatkunde door zijnen voorganger in diens laatste regeringsjaren gevolgd, zich te nutte maakt, wist hij een groot gedeelte van de meest nutteloze en ontevredens-gemoederen des Iegers tegen barbaarsche stammen te veld te doen trekken, die hen steeds bezig houden, zonder dat daarom eenig wezenlijk gevaar bestaat van botsing met Europeesche mogendheden, welke een' oorlog met eene enkele van dezelve ten gevolge zou kunnen hebben. Lodewijk Philips vond Algiers in het bezit der Franschen; hij zou in het eerste tijdperk zijner regering dit bezit niet hebben durven opgeven, zonder zijnen jongen troon in gevaar te brengen. Die inbezithouding is een knagende worm aan Frankrijks schatkist, aan hetwelk dat wingewest geen snijver voordeel brengt, maar Algerië verschaft bulletins en dépêches; de kans van sehermutselingen tot veldslagen te doen uitdijen, nu en dan het veroveren van een' standaard of twee, en korteling noch het prachtig tegeteeken van een' zonnescheren. Eene botsing met een naburig volk, even wild als de Arabieren zelven, is slechts een prikkel te niet; en gansch Algiers kan goeddelijk beschouwd worden als veiligheidsklep, waardoor de overtollige stoom van den oorlogsketel uitdampft, die, in weerwil van die alderding, nog vrij toemelooz raast.

Doch zoo er al eenig gevaar van eene botsing met de groote beschaafde mogendheden bestaat, pligtmatig is het van onzen kant te bekennen, dat de zorgvuldigheid van de Fransche regering, om dit noodlottig uiterste te voorkomen, niet minder groot is dan die van onze eigene ministers; of schoon niemand in Frankrijk beter dan zij, die aan het hoofd der zaken staan, weet, hoe ligt het volgen eener zoodanige gedragslijn hun de volksgunst kan doen verliezen. In Engeland zou het gros der natie anderen minister in zijne pogingen tot behoud des vredes toelichten en ondersteunen; in Frankrijk zou men, bijaldien men genoeg magt had, hem afzatten, en in zijne plaats dengene op het kussen brengen, die in den zwijmel van het oogenblik zou willen deelen. Zoo het stemrecht even uitgebreid in Frankrijk als in Engeland ware, en morgen eene verkiezing van gedeputeerden plaats moest hebben, zou Europa binnen zes maanden in vuur en vlam staan.

Over dit onderwerp leggen de Fransche dagbladschrijvers minder redeneerkracht aan den dag dan

kinderen; en men weet niet wat meer te veroordeelen, of hunne redeneerkunde of hunne zedelijkheid. Aldus zegt de *Siecle* met zoo veel woorden: «dat het in den wijsgeer zeer te prijzen moge zijn, de zegeningen des vredes mit de bazinnen; dat het niet meer dan billijk is, dat de priester zijne handen opheffe om den voortduur des vredes van den hemel af te smeeken, maar dat staatslieden en koningen zich niet moeten laten leiden door beginselen, die den wijze en den geestelijke voorlichten. Men moge koel en gelaten een beginsel huldigen, maar geene menschelijke middelen kunnen er gebezigd worden, om het menschelijk geslacht de zegeningen te verzekeren, uit zulk een beginsel tot daadwerkelijkheid gebragt, voortvloeiende!» Niets indedaad is meer valsch; dat is geen verstand, het is onzin. Wetende dat zulk eene taal mag gevoerd worden tegen een gansch volk, zonder vrees het te kwetsen, niet alleen maar zelfs met eene tamelijke zekerheid te worden toegejuicht, kunnen wij daaruit te beter de zwarigheden leeren schatten welke Lodewijk Philips te overwinnen had. Gewis, het geslacht waarover hij regeert, is het spoor te eenenmale bijster; en wij hebben meer reden ons te bedroeven dan te verwonderen, dat hij in het leiden dier gemoederen zigt genoodzaakt zag maatregelen van dwang te bezigen, die in onze oogen niet vrij te ploeten zijn van hardheid en wantrouwen.

Nogtans in weerwil van dit alles, heeft hij tot heden den vrede bewaard, en een' treffenden waarborg gegeven voor dezelve bestendigen duur. Het zal hem aanhoudende inspanning kosten, te meer lof waard, daar hij er den schitterenden en luidruchtigen triomf niet van te wachten heeft, dien het krijgsgeluk brengt; maar hare belooning ligt in de zegeningen aan den tijdgenoot verschaft, in de nog grooter zegeningen voor de toekomst weggelegd. Nijverheid, kunst en handel bloeijen onder de schaduw van den olijftak; zij verwelken onder die van den lauwer der overwinnaars. Niet door den lichtenden straal van het kanon wordt het menschelijk geslacht op het pad zijner bestemming voorwaarts geleid; de volkeren moeten worden voorgegaan door de kalmer en duurzamer vuurkolom, die hen verlicht, doch niet verblindt: de vuurkolom voor welke de godsdienst, niet hare oogen behoeft te omsluiteren als voor een' bloedstroom, noch met afschrik terug te deinzen. Aan een' monarch die eene groote aardse magt in zijne handen heeft, en haar in dit opzigt liever bezigt om goed te stichten dan kwaad, zouden wij de toelichting der menschheid verzekerd wenschen te zien, zoowel om zijne vroegere staatkundige gedragslijn, als inzonderheid wegens de verklaring aan het hoofd van dit betoog aangehaald: dien monarch erkennen wij in Lodewijk Philips. Hij wist zich waardig te maken en belooft waardig te blijven den titel van NAPOLEON DES VREDES.

(Geill. C.)

Advertentien

** Ondertrouwd

F. W. SCHMEHL,
Genees-, Heel- en Verloofkundige
te Flijmen.

met

P. M. T. VAN HAL.

OISTERWYK, 6 Nov. 1844.

Eenige Kennisgeving.

** Al wie iets verzuimd is aan, of iets te vorderen heeft van den boedel en de nalatenschap van wijlen den heer GLASBERT JOSEPH VAN CRIMPEN, in leven notaris, overleden te Bozmeer, wordt uitgenoodigd daarvan, voor den 30^{en} November eerstkomende, opgave te doen ten kantore van den heer Mr. VERHEYEN VAN ESTVELT, advocaat te Bozmeer.

** Voor eene lang bestaan hebbende solide en nitgebreide ZIEKEN- EN BEGRAFENIS-MAATSCHAPPIJ worden te 's Bosch, Breda, Grave, Oosterhout, Tilburg, Waalwijk, Etten, St. Oedenrode, Drunen, Eindhoven en verdere gemeenten, solide en invloedhebbende personen, die in staat zijn eene schriftelijke Borgtoeg van vijftig tot honderd vijftig gulden te kunnen stellen tot AGENTEN en BODEN gevraagd.

Alle informatien zijn te bekomen op franco-brieven onder La. B. bij den boekhandelaar HERKLOTS, in de Korte Pouten, te 's Gravenhage.

** Allen, die iets te vorderen hebben van, of schuldig zijn, aan de onder voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van P. TRUS LAMBERTUS VAN SANIEN, leven Boekhandelaar, te 's Hertogenbosch, daarvan nog geene opgave of betaling hebbende gedaan, worden verzocht zulks voor de Eersten December aanstaande, te doen, den Rentmeester van het Roomsche-Catholische Weeshuis te 's Hertogenbosch, de Notaris P. BOLSUIS, aldaar.

Wordende aan de belanghebbenden tevens kennis gegeven, dat de Rekening der voormelde Nalatenschap zal geschieden, op Maandag den Zestienden December 1844; des namiddags ten 4 ure, in de vergaderzaal van Heer Regenten, in gezegd Weeshuis, ten einde hierbij tegenwoordig te zijn.

** Voor EEN' HEER wordt te Kucht bij 's Bosch te Huur aangeboden, eene VRIJE KAMER met KOST en INWONING. Adres onder Lett. aan de Red. dezer Kourant. Brieven Franco.

Uit de hand te Huur

voor drie of zes jaren, aanvang nemende 1 Mei 1845, de acht-kante

WIND-KOORN-MOLEN,

genaamd PHENIX, staande in het Bastille MUNT, met HUIS, HOF en STALLING, te 's Hertogenbosch.

Te bezagen bij den Eigenaar L. A. SASSRI aldaar.

ERFHUIS TE EMPEL.

De Notaris H. A. BIJVOET, gevestigd te 's Hertogenbosch, zal, op Dinsdag en Woensdag den 12. en 13 November 1844, des voormiddags ten negen ure, ten Sterfhuize van A. NOLDUS VAN DER STEEN, aan den Diepkant onder Empel, publiek verkoopen:

PAARDEN en KOEBEESTEN, HOOI en STROO HOOG- en LAAGKARREN, PLOEGEN en EGGENDEN, PAARDENTOEGEN en verdere BOUWMELK- en STAL-GEREEDSCHAPPEN, voor

Eenen INBOEDEL, bestaande in: negen Bedden met Toebehooren, Linnen en Pellen, zilveren Lepels en Vorken en verder Zilverwerk, een Kabinet, Hoekbuffet, Stoelen, Tafels, Spiegels, Kisten en Kasten, eene Haasklok, Koper en Fin, Porselein en Aardewerk, een Goleghaffet, Komfuren, heele en halve Nederlandische Kannen, veel Glaswerk en verdere Herberggereedschappen.

ZEGT HET VOORT.

** E. J. VAN PELT, Apothecar te Nijmegen verlaugt op aanvanelijke voorwaarden, met 1ste Februarij aanstaande, of eerder, een LEERLING van de R. K. Godsdienst; aan wie tevens gelegenheid zal gegeven worden, of Chemisch en Botanisch onderwijs te erlangen. Brieven franco.

** Den 1sten Januarij aanstaande, te Dronten (Prov. Gelderland) bij de R. K. Gemeente d post van ORGANIST openvallende worden diegenen die voor denzelfden inclinere mogten, en bewijzen van zedelijk gedrag overleggen en van bekwaamheid geven kunnen uitgenoodigd, zich voor of op den 15^{den} volgende maand, per franco-brief, of liefst in persoon bij den ondergeteekenden aan te melden. — Het salaris zal naar de bekwaamheid bepaald worden, doch zal e f 250,00 niet te laag gan.

P. VAN DEN BOSCH.

Pastoor.

Beurs van Amsterdam

Woensdag 6 November, ten vier ure.
W. S. D. 102. 1/2. 1/2. Nieuwe S. 102. 1/2. 1/2.
Cl. 99. 1/2. 1/2. Synd. 44. 1/2. 1/2. 99. 1/2. 1/2.
Handl. 147. 1/2. 1/2. Ard. 85 p. at 22. 1/2. 1/2.
Dit. 100. 1/2. 1/2. Dit. 3 p. at 22. 1/2. 1/2.
Dit. 100. 1/2. 1/2. Dit. 100 p. at 22. 1/2. 1/2.

Ter drukkerij van D. A. A. DE ROOT.